BEREKFÜRDŐ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOM

1. **Bevezetés** **3. o**
2. **Berekfürdő bemutatása** **6. o**
   Általános településkép, településkarakter
3. **Örökségünk** **11.o**
   A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji- és természeti értékek, településképi jellemzők
4. **Településképi szempontból meghatározó területek Berekfürdőn** **15. o**
   eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
   - Településközponti rész
   - Üdülők
   - Lakóterületek
   - Beépítésre nem szánt területek
5. **Általános ajánlások** **23. o**
   A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató
   a) Településközponti részre, Üdülőkre, Lakóterületekre, Magasság, Tetőhajlásszög, Anyaghasználat (színek), Telepítés, Kerítések, Részletek, Közterek, közparkok, Utcák
   b) Ajánlások / Beépítésre nem szánt terület
6. **Jó példák / épületek, épített részletek** **37. o**
   ajtók, ablakok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés, kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása
7. **Jó példák / sajátos építményfajták** **44. o**
   sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

1. BEVEZETÉS

Tisztelt Olvasó!

Napjaink Európájában már könnyen jut el egyszerű halandó ember is messzi tájakra, ha nem is a valóságban, de virtuálisan biztosan. Utazásaink során sokszor rácsodálkozunk városokra, parkokra, tájakra, gyönyörködünk bennük, visszavágyunk oda, mesélünk róla az itthoniaknak. Milyen szép, milyen jó lehet olyan környezetben élni! Vajon ki vagy mi teszi azokat a városokat, tájakat vonzóvá?

A válasz sokrétű! Foghatjuk arra, hogy az ottani éghajlat mennyivel kedvezőbb, mondhatjuk, hogy könnyű nekik, azok a települések sokkal gazdagabbak, mint mi, de a sivatagban, szegény körülmények között élők falvai között is találhatunk lenyűgözőeket. Vajon mi formálja a településeket élhetővé, szeretni valóvá?

Természetesen az ott élők! A település arculatát formáló építkezők, a kertjüket, földjüket művelők igényessége, a közösség erőssége, a közösségi tudat, a közösségi értékek dominanciája a mindenáron kitűnni akaró, saját céljait a települési érdek elé helyező egyénivel szemben.

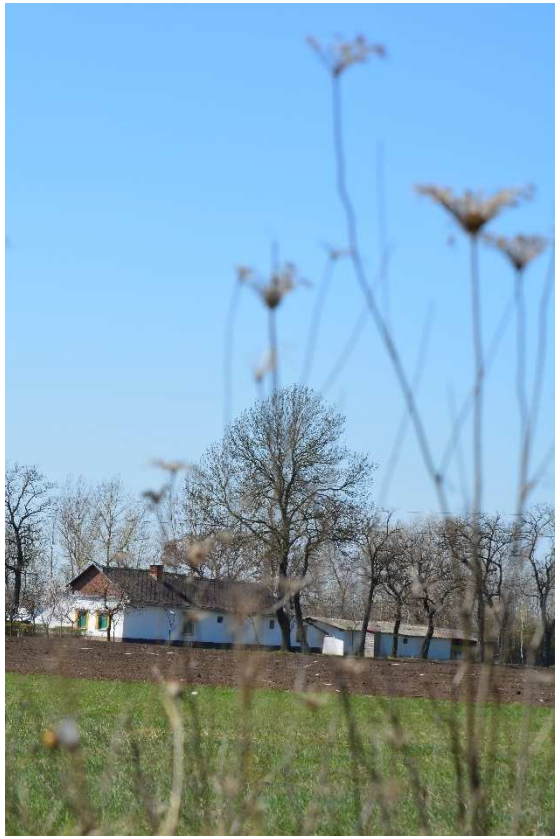

A települések arculata az idő múlásával természetes módon változik, hiszen minden fejlődés, ingatlanfejlesztés együtt jár a meglévő természeti és művi örökség megváltoztatásával. Az igényeket a természeti, éghajlati és gazdálkodási körülmények befolyásolják.

Így volt ez az elmúlt évszázadokban is. A településkép változása lassan, az elődök által létrehozott értékekre épülve, szervesen fejlődött. Az Alföldön mintegy 1000 esztendő alatt az egysejtű házból kialakult a háromsejtű középmagyar háztípus. Majd ez a típus együtt fejlődve a városiasodó településsel előbb az utcafront felé bővült egy boltozatos üzlethelyiséggel, majd a polgárosodás igényéhez alkalmazkodva egy utcafronti szobával.

A XX. század közepén azonban olyan nagymértékű társadalmi, szellemi és szakrális változás következett be Kelet-Európában, amely alapjaiban vetett véget ennek a szerves fejlődésnek. A települések építészeti hagyományra, önmérsékletre támaszkodó és takarékosságon alapuló fejlesztése történelmileg szinte pillanatnyinak számító idő alatt megszűnt. Ráadásul a technika rohamos fejlődésével eltűnt az a korlát is, melyet a csupán helyben található építőanyagok, a rendelkezésre álló építőipari gépek alacsony száma jelentett.

Berekfürdő ebben az időszakban jött létre, ekkor indult a fejlődése, mint üdülőterület. Éppen ezért nem hasonlítható a hagyományos alföldi településtípusokhoz.

Ha egy faluban minden ház másféle, a minőséget idegen építészeti divatok – mediterrán, alpesi, latin vagy éppen minimal-art-os formák „színesítik” – a falukép érdektelenné válhat, és ezzel a falu lakosságának közös öröksége sérül, a közösség identitása gyengül.

Ez a könyv azzal próbál segíteni az olvasójának, a településen építkező, környezetét szebbé tenni akaró embernek, hogy szakmailag alátámasztott, történelmi, építészeti hagyományokra épülő javaslatok megfogalmazásával utat mutat.

http://www.*iranymagyarorszag*.hu

2.

BEREKFÜRDŐ BEMUTATÁSA

általános településkép, településkarakter

Forrás: Elek György: Berekfürdő története

Berekfürdő története, a múltja és a jelene is a vízhez kapcsolódik. Az Első Katonai Felmérés (1763-1787) készítésekor még nyoma sincs településnek a Karcag és Kunmadaras közötti területen. A műhold felvételeken még ma is kirajzolódik az a völgyszerű medermaradvány, melyben hajdanán a Tisza hömpölygött, egészen addig, amíg a folyó át nem mosta a partot, lefűzve e szakaszt.

A területen található kunhalmok arról tanúskodnak, hogy a vidék már a bronzkorban is lakott volt. A vizek, a halászat és a földművelés lehetősége, a legeltetésre alkalmas mezők a későbbiekben is vonzóvá tették e vidéket. Györffy György kutatásai szerint a magyarok a honfoglaláskor egyből birtokba vették, sőt fejedelmi családok szálláshelyeként szolgált. A szállásokból falvak nőttek ki, melyeket a tatárjárás pusztított el.

A nádasokkal átszőtt, vízborította laposokkal, tavakkal tarkított, elnéptelenedett tájra 1240-es évek közepén telepítették be a kunokat. A kunok letelepedésük után még néhány évtizedig nomád életet éltek, állattartással foglalkoztak. A rendelkezésre álló szűkös terület, a környező földek újbóli benépesülése azonban letelepedésre késztette

Első Katonai Felmérés (1763-1787)

őket. Falvaik teljesen körülvették a régi Tisza-medret, az Üllőt, arról azonban nincs tudomásunk, hogy a mai Berekfürdő területén lett volna ilyen, a kunok által lakott település.
A török hódoltság másfél évszázadát a falvak közül egyedül Kunmadaras élte túl. Az elpusztult falvak területét a redempció alkalmával 1745-ben váltotta meg Karcag és Kunmadaras. Üllő és a Berek nagyobb része Kunmadarashoz került, a délkeleti mederrész és a bereki földek egy része Karcag tulajdonává vált.
A régi kanyarulat túlnyomó része, egy kisebb mocsaras résztől eltekintve ma

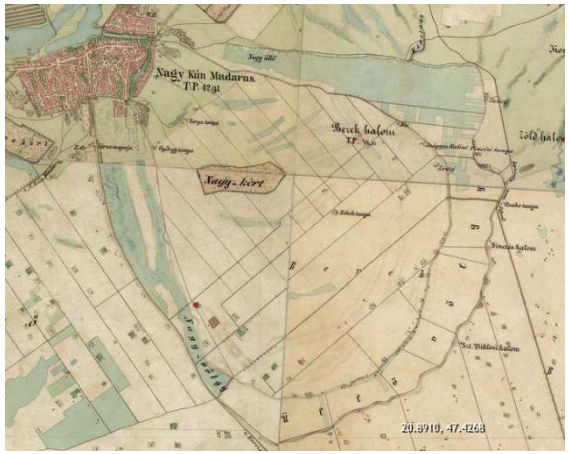

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

már száraz terület. Kiszáradása azonban nem köthető a Tiszai gátak 1846-ban megkezdődő kiépítéséhez, az már sok évvel a szabályozás előtt megindult.

A 17. században az Üllőt halastóként használták, a 18. század második felére a nagy vízfelület eltűnt, az elmocsarasodás következtében a halászatot felváltotta a csíkászat, majd a 19. század elejére mindenféle halászati tevékenység megszűnik. A visszamaradt zsombékos mocsaras területeken, tudatosan kerülve a szántók és legelők fásítását, megindult az erdőtelepítés, nem nagy eredménnyel. 1785-ben a területet térképező hadmérnökök említésre méltó erdőt nem találtak. A 17. században marhatartás és legeltetés folyt itt, méhkaptárakat említenek a leírások. A 18. század végén már megjelentek a tanyák a területen, de az 1920-as években ezen a területen mindössze 5 tanya állt 35 lakossal.

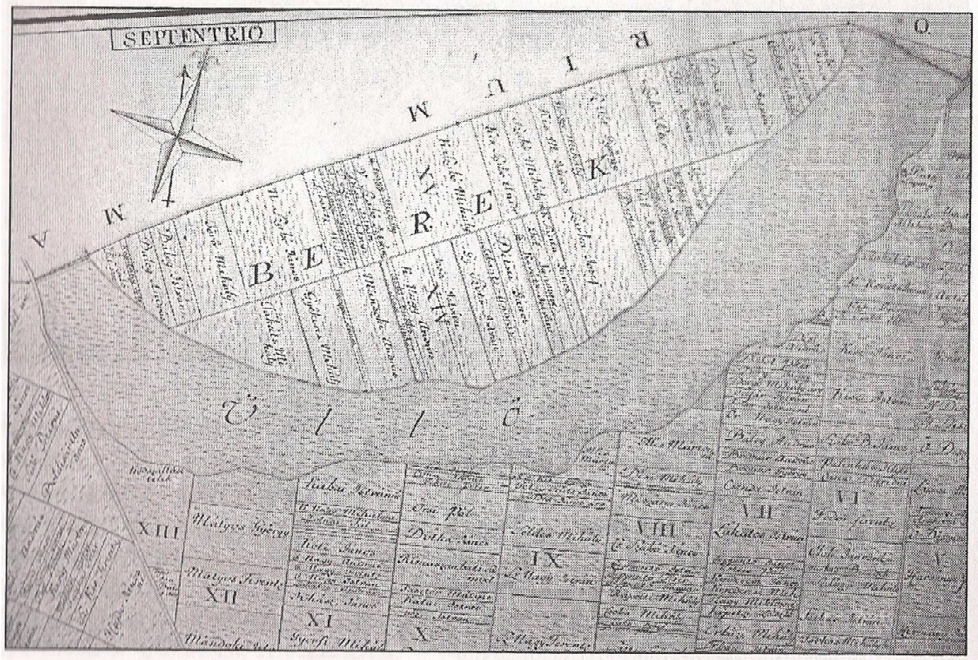

A karcagi Üllő térsége és birtokosai a 18. század végén

A Karcag - Kunmadaras közötti területen, a Tatárülés nevezetű vasúti megállótól mindössze egy ősszel-tavasszal járhatatlan földút vezetett a pusztába.

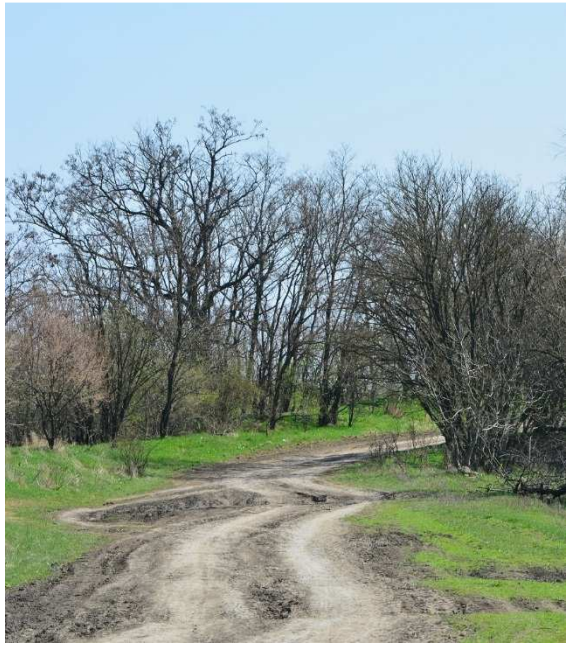

Fotó: Farkas Renáta

A változások viszont hihetetlen gyorsasággal követték egymást. A geológusok figyelme az 1920-as években az Alföld felé irányult, mivel úgy vélték, hogy itt gazdag szénhidrogén bázis található.
1925-ben Pávai Vajna Ferenc főgeológus vezetésével kutatásokat kezdtek. A fúrás kezdeti nehézségei után Schmidt Eligius Róbert műszaki vezető által irányított munkálatok 1928. január 24-én sikerrel jártak.
A feltörő termálvíz sok ásványi anyagot hordozott. Az elfolyó vízből létrejött közel két holdas tóra az első ideiglenes strandfürdőt Mándoki Imre hozta létre és ő is üzemeltette. 1928 májusában fából medence-féleséget építtetett, melyet mindenki csak "fakosár"-nak nevezett.

„A Berekben délibáb vár,
ne csodálkozz:
itt lakik a nyár!”
Körmendi Lajos

1929 tavaszán a karcagiak és a környékbeliek hada kereste fel a gyógyító erejű "csodaforrást". Az első állandó strand terveiben a "fakosár" medence mellett deszkából pénztár, várakozó és kabinok is szerepeltek, melynek a júliusi nyitásra már nagy része felépült.
Ebben az évben tovább fejlődött a fürdő. A vasbeton medencén kívül 10 káddal egy épület, hidegvizes zuhany, vendéglő és cukrászda is létesült.
1934-ben a tó mellett már 48 telek elkelt, egy évvel később pedig megnyitott Berek 20 szobás szállodája.

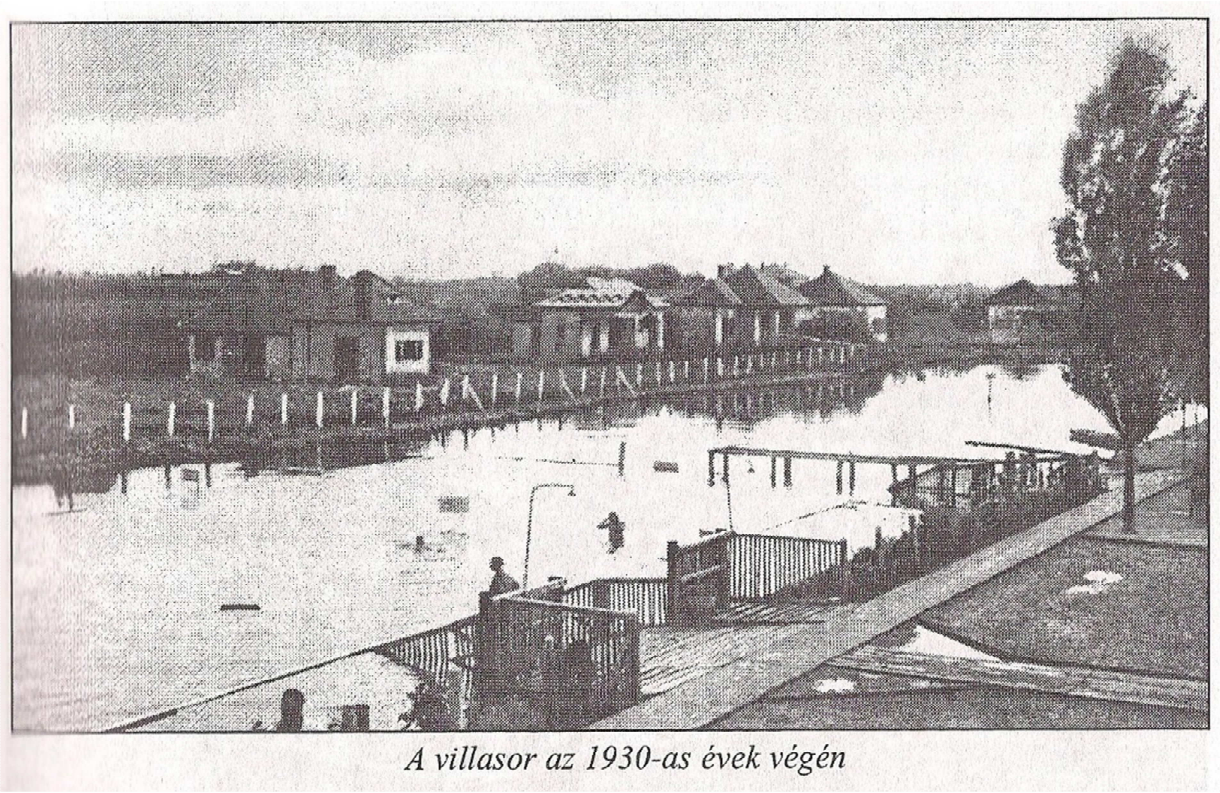

A villasor az 1930-as évek végén

A harmincas évek végére a gyógyvíz már országos hírnévnek örvendett. Egyre több villa épült Berekben.

Hat miniatűr szálloda várta az ide látogatókat, valamint 42 szobás magánvállalkozói szféra, igaz szerény komforttal.
1936-ban téglajárda épült a karcagi útig.
1940-ben üveggyár létesült a Berekben. Ebben az évben egy vasbeton vályú építésével megoldották a "csurgalék víz" elvezetését is a falu szélétől a Karcag-Kunmadaras út mellett ásott 12 km-es csatornába.

Fotó: Farkas Renáta

A 60-70-es években a fürdő fejlesztése leállt és a településsé vált vidéket kezdte el fejleszteni a város.

A nyaralók gombamód szaporodtak, egyre többen ismerték fel Berek gyógyvizes adottságait.

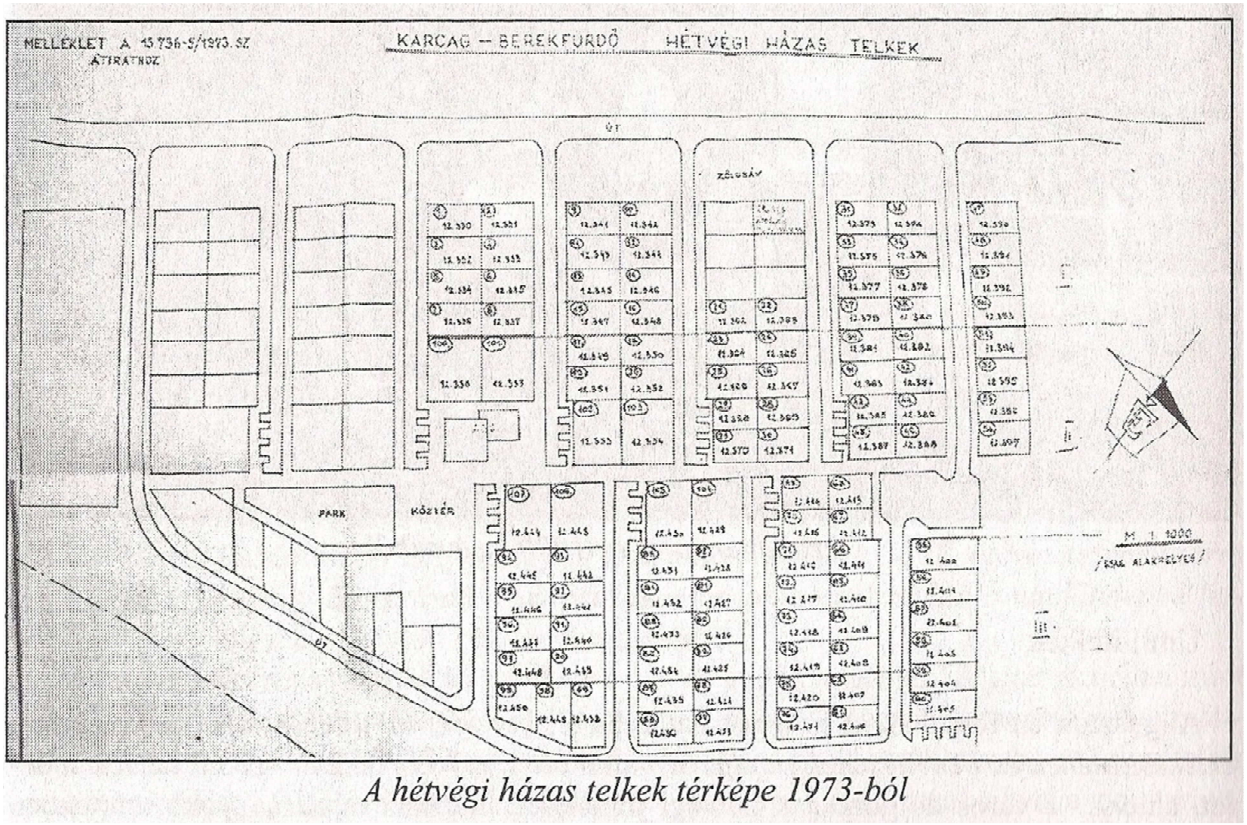

A hétvégi házas telkek térképe 1973-ból

3

ÖRÖKSÉGÜNK

Szöveg: Farkas Renáta
Fotó: Farkas Renáta

Római katolikus templom
(helyi védelem)
A Szent László király titulusú templom 1943-ban épült Dr. Orosz Pál lelkész támogatásával, aki felismerte, hogy az akkor még telepnek nevezett Berekben előbb-utóbb új településrész épül. A katolikus egyházközösség 1940-ben vásárolta meg a területet, ahol 1942-ben kezdték meg a templom építését. A templomhoz egyházi üdülőszobák is tartoznak.

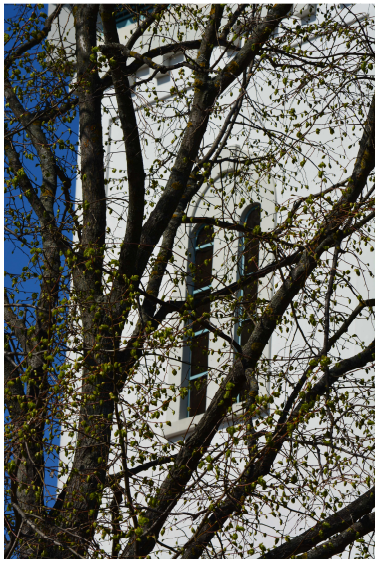

Református templom (helyi védelem)

Bihari István lelkipásztor 1939-ben kezdte meg egy templom és egy kéttantermes iskola megépítésének szervezését. Az egyházközség 1941-ben nyújtott be pályázatot, melyre 1943-ban érkezett kedvező válasz. A telket Ökrös László adományozta a közösségnek. Bár a templom alapkövét Bihari István Bácsy Imre kőműves, Dusa István egyházi gondnok és egy lakos jelenlétében 1943 őszén letette az alapkövet, a háború viszontagságai miatt templom nehezen épült és bár 1946-ban birtokba vették, harangja csak 1948. október 17-én került a helyére és szólalt meg.

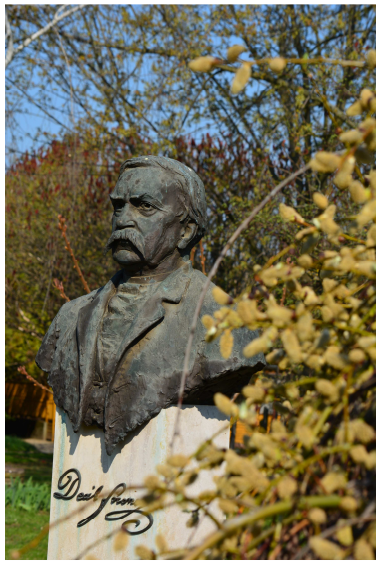

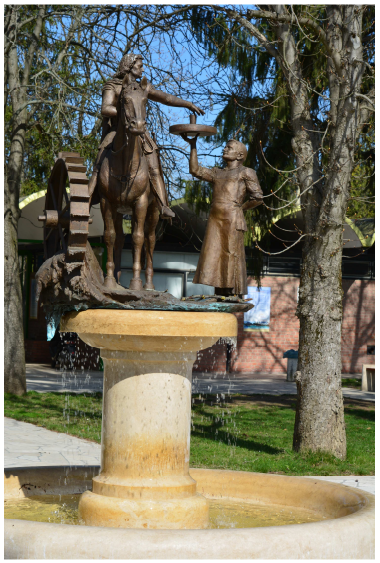

Múltunkat idézik a modern köztéri alkotások is.

Strandfürdő panziója (helyi védelem)

Üveggyári huta (helyi védelem)

1938-ban egy budapesti vegyészmérnök, a későbbi Kossuth-díjas Veress Zoltán (1901-1964) üveggyárat létesített Karcag határában, amely alig néhány éve szűnt meg. A fátyolüvegeiről híressé vált termékeit ma állandó kiállításon a berekfürdői galériában láthatják az érdeklődők.

Egyedülálló gyurgyalag telep
(helyi védelem)

A falu különlegességének számít gazdag madárvilága. Az érdeklődők megfigyelhetik a darvak vonulását, májustól augusztusig a gyurgyalagok életét. Emellett rétisasok, kerecsensólymok és fekete gólyák is láthatóak itt.

forrás: http://www.berekfurdo.com

4.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK BEREKFÜRDŐN

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

Szöveg: Farkas Renáta
Fotó: Farkas Renáta

Üdülőházas településrész

Lakóterület

Településközponti terület

A térkép OSM alaptérképre EX!GIS-i programmal készült

ÜDÜLŐHÁZAS TELEPÜLÉSRÉSZ

Berekfürdő létrejöttét az itt felszínre törő termálvíznek köszönheti. A kutatófúrások következtében felszínre törő víz tavakat hozott létre, melyet hamar felfedeztek a környék településeinek lakói. A településen található üdülőterületek több építési időszakban jöttek létre.

A fürdő létrejötte után az első épületek a 30-as évek közepén, közvetlenül a fürdő mellett épült üdülők voltak.

Az abban az időben e területen kiosztott kicsi telkek, szabályos vonalú, szűk utcácskák ma is megvannak. Az épületek között eredeti formájában megmaradt nyaralót szinte nem is találunk, azok mindegyike átépült, kibővült az idők folyamán. A területen sétálva azonban egy-egy eredeti, megőrzendő, példaként használható részleten még megakadhat a szemünk.

Népies motívumokkal díszített „füstlik”.

Tetők: A múltból.

Napjainkból.

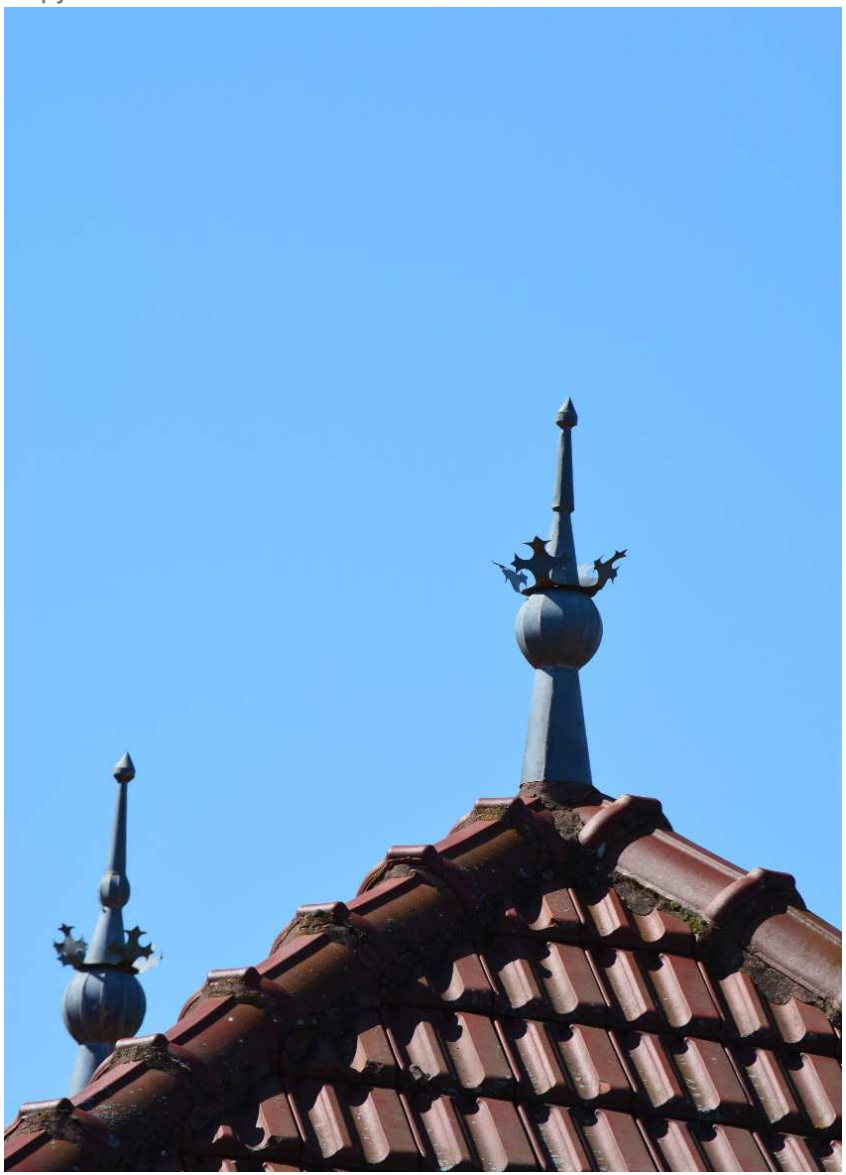

A település déli részén a 70-es évek elején osztottak üdülőtelkeket.

A település keleti részének üdülőterülete épült be legkésőbb.

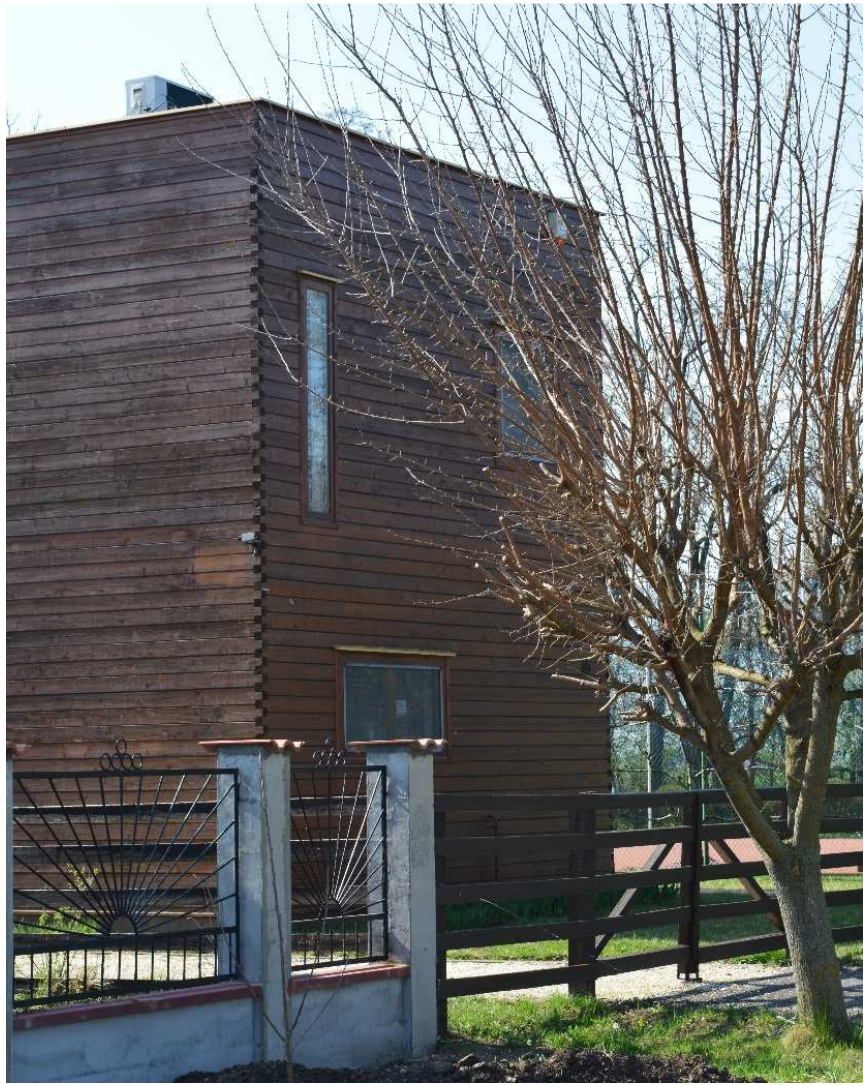

TELEPÜLÉS-KÖZPONTI TERÜLET

Berekfürdő központi területe laza beépítésű. Ezen a területen hatalmas zöldfelületek, parkok találhatóak, melyekbe elszórtan kerültek elhelyezésre az épületek.
A központi területet átszelő út mellett végighúzódó park egységét csak egy helyen töri meg egy abba beékelődő épületcsoport.
Elsősorban intézményeket, vendéglátó és szálláshelyeket találunk a központban.
A földszintes épületek mellett megjelennek az egy- és kétemeletes, tetőtér-beépítéses szállodák is.
Mivel Berekfürdő gazdaságában elsődleges szerepe van a turisztikai szolgáltatásoknak, különös figyelmet kell fordítani a településnek e részére. Mind az épületek építészeti színvonalára, a funkciók összhangjára, a parkok igényes kialakítására.
Nem elhanyagolható a közterületeken megjelenő utcabútorok egységes kialakítása, a szobrok, műalkotások jelenléte.
Különös figyelmet kell fordítani a különböző reklámok, tájékoztató felületek utcabútorokkal harmonizáló megjelenésére, minőségi kialakítására.

Tel.: 30/551-6131
SZEKÉRKIKÁZÁS
DÁNIEL farm
www.danielfarm.hu
P
LMJ-493

LAKÓTERÜLET

Berekfürdő lakóterülete önmagában is felosztható különböző karakterű területekre. Építészeti szempontból azonban a különböző karakterű területeken hasonló elvek szerint ajánlott nekilátni a tervezésnek.
A lakóterületen belül két jól elkülönülő karakterű terület van. Nagyobbrészt oldalhatáron álló, földszintes lakóépületekkel beépült ingatlanokat találunk itt. Ettől határozottan elkülönül a Móricz Zsigmond utca ikerházas, illetve emeletes, társasházas beépítése.

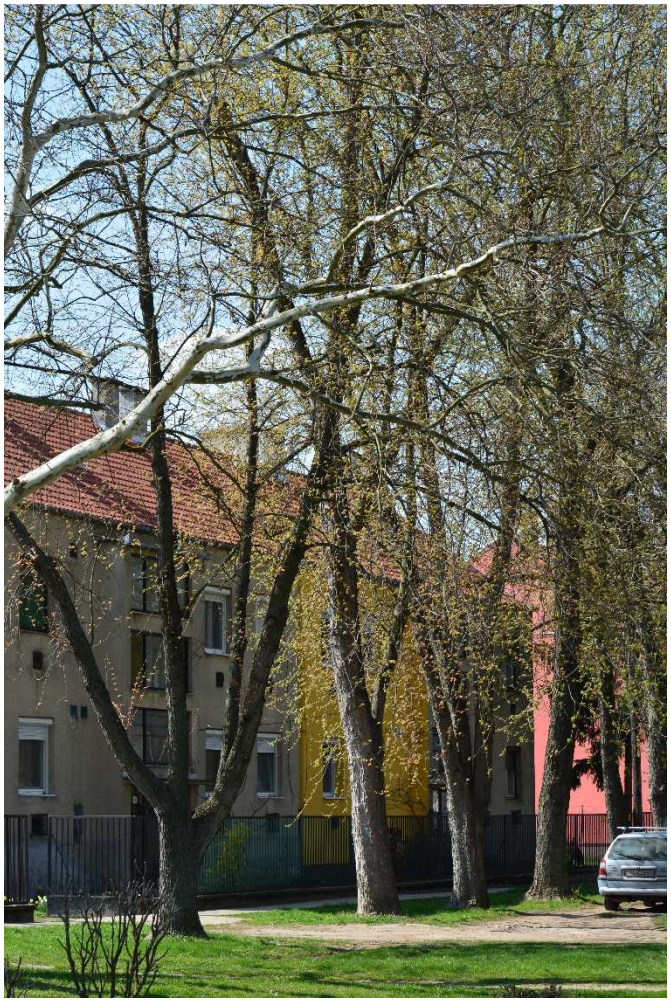

5. ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató

Szöveg: Farkas Renáta, Ábrák: Lechner Tudásközpont, Ábragyűjtemény

Bár Berekfürdő településkarakter szempontjából több részterületre osztható, a különböző területekre vonatkozó építészeti ajánlások javarészt megegyeznek. Éppen ezért ez a kézikönyv a mindhárom településrészre egyformán vonatkozó ajánlásokat egy fejezetben mutatja be.

Településeink arculatának kialakításakor talán nem is a szépség a cél, hanem a harmónia megteremtése. Hiszen megfigyelhetjük, hogy a környezetéből kiemelt, csak önmagában vizsgált és szépnek tartott épületeket mindenféle kontroll nélkül egymás mellé helyezve bizony könnyen zaklatott utcaképet kaphatunk. E fejezetben olyan ajánlásokat próbálunk megfogalmazni, melyek a célul kitűzött harmónia megteremtését szolgálják.

MAGASSÁG

Berekfürdő területén, a lakó és üdülőterületeken az épületek jellemzően földszintesek, többször tetőtér beépítésesek. Viszonylag kevés helyen, de találhatóak a környezetből kirívó, emeletes épületek is. A település központi részén, ahol az intézmények és az idegenforgalmat szolgáló szállodák találhatóak, természetesen a több szintszámú épületek is megjelentek.

A harmonikus utcakép megőrzése, illetve kialakítása érdekében az újonnan épülő épületek magasságát a környező beépítéshez igazodva kell meghatározni. A túlságosan eltérő magasságú épületek megbontják a házak harmonikus ritmusát.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Berekfürdő ma már mindhárom településrészen vegyes képet mutat az épületek tetőformáját illetően. A hajdan talán egyforma tetőidomú épületekkel kialakított utcák az idők folyamán elvesztették egységes képüket. Az utcára merőleges gerincű tetők mellett megjelentek az utcával párhuzamos kialakításúak, a sátortetős és az összetett formák is. Emiatt nem lehet határozott az egyik, vagy másik formát megjelölni követendő példának. Az új épületek tervezésénél a szomszédos épületekhez igazodó tetőforma kialakítása a követendő.

Oromfalas, utcára merőleges gerincű épületek közé sem a sátortetős, sem a tördelt, „mediterrán” tetőforma beékelése nem kívánatos.

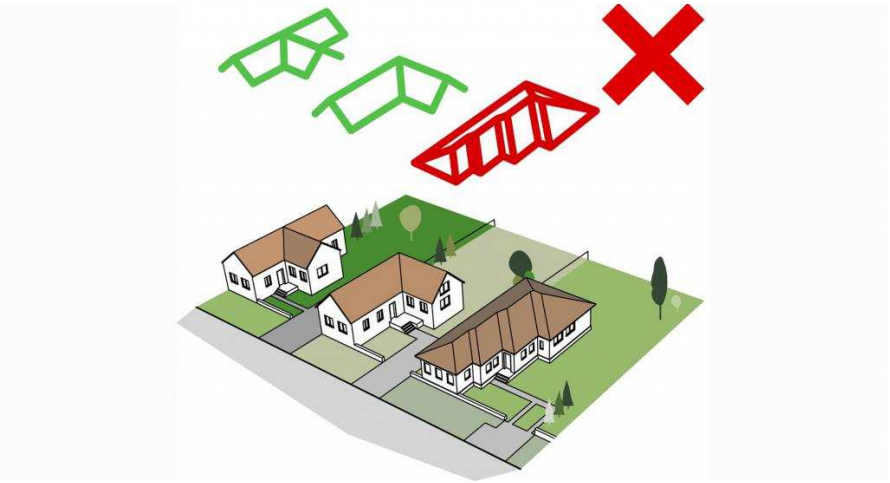

Az oromfalasan kialakított, egyszerű nyeregtetős épületek mellett idegenül hat a kontyolt kialakítású, tördelt tetőforma.

A fent bemutatott példa jól ábrázolja, hogy megfelelő épületarányok esetén harmonikus utcakép alakítható ki abban

az esetben is, ha a szomszédos épületek tetőgerincének iránya eltérő.

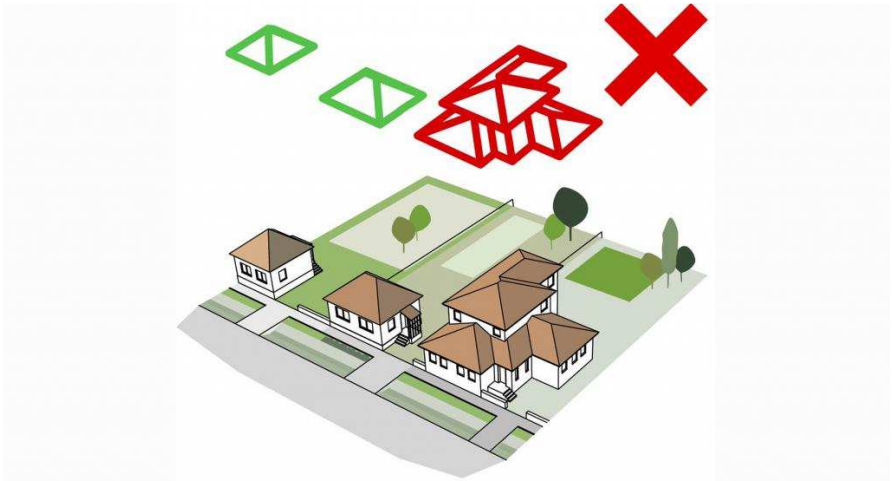

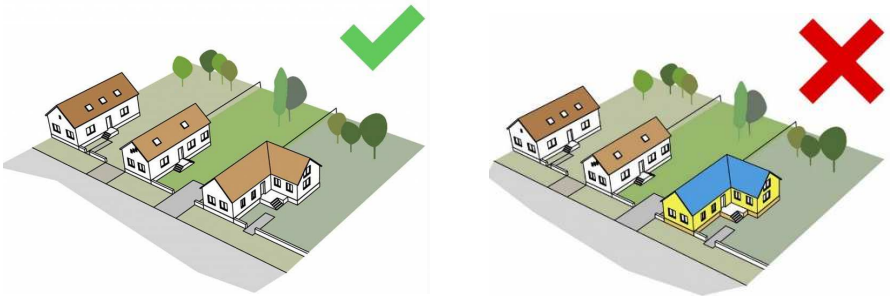

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

A településen még mindig a hagyományos építőanyagok, a visszafogott színek használata a legelterjedtebb. Az utcákon sétálva gyakran találkozunk azonban vakolt falú épületek közé beékelődött faházzal, fémlemez kerítéssel és egyéb, a környezetétől idegen megjelenésű építészeti megoldásokkal. Berekfürdő területén a visszafogott színvilág, a hagyományos építőanyagok (tégla, cserép, fa, stb.) használata ajánlott. Nem javasolt a kirívó színű, feltűnő homlokzatszínezés, a rikító színű fémlemez alkalmazása sem az épületeken, sem kerítésként.

Fotó: Tarjányi Gabriella

Fotó:Tarjányi Gabriella

TELEPÍTÉS

Berekfürdő területén az épületek a telekhatárokhoz igazodnak, azokkal párhuzamosan helyezkednek el, jellemzően azonos előkertek megtartásával. Az utcák harmóniáját meghatározza az épületek elhelyezkedésének ritmusa. Ezt a ritmust megtöri a többiektől eltérő előkert kialakítása, vagy a telken belüli szabálytalan elhelyezés.

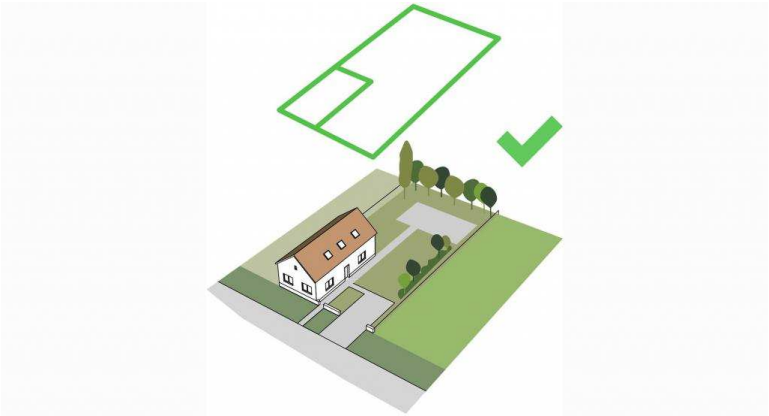

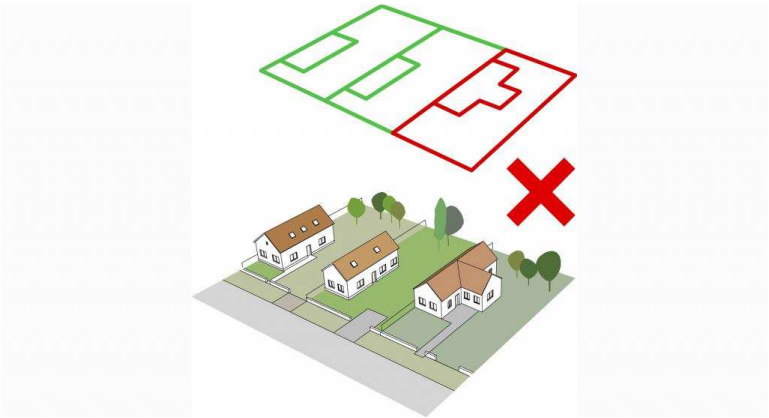

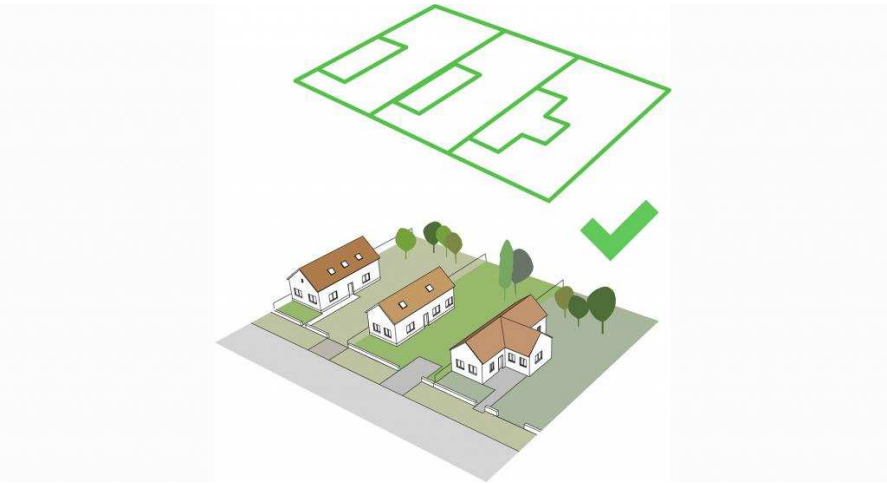

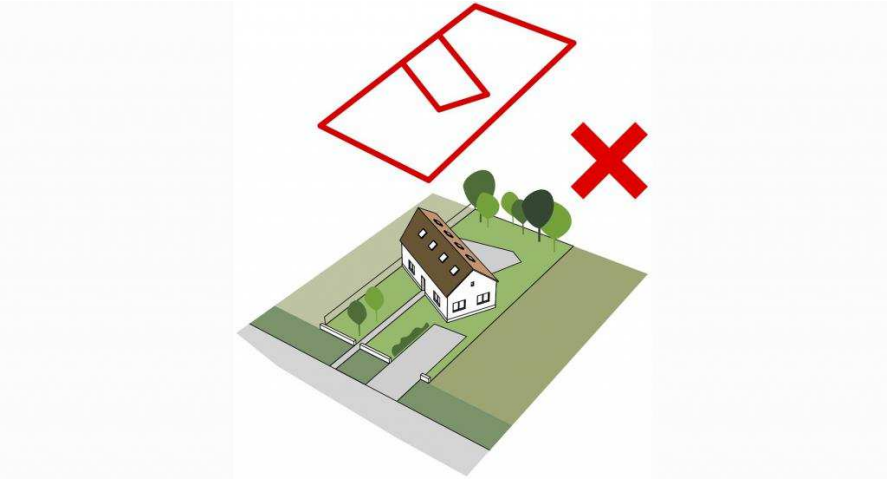

KERÍTÉSEK

Berekfürdő területén hagyományosan áttört kerítések épültek. Bár napjainkban megjelennek a tömör kerítések, egy idegenforgalomra épülő településnek e tekintetben is nyitottnak, befogadónak kell lennie. A tömör kerítés kirekesztő érzést kelt, ezért a település központjában és az üdülőterületeken ajánlott az áttört kerítések építése.

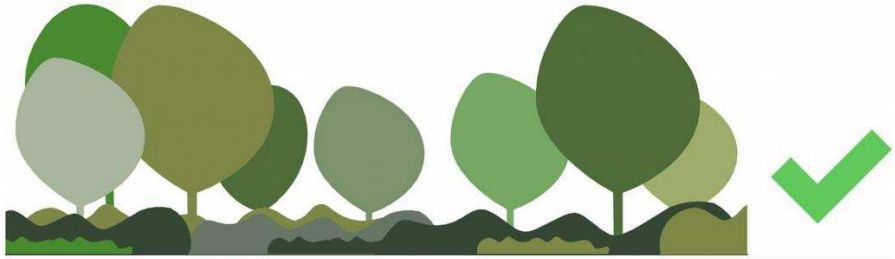

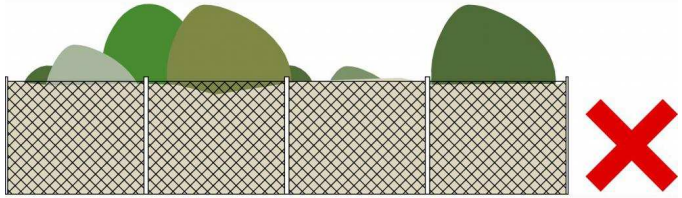

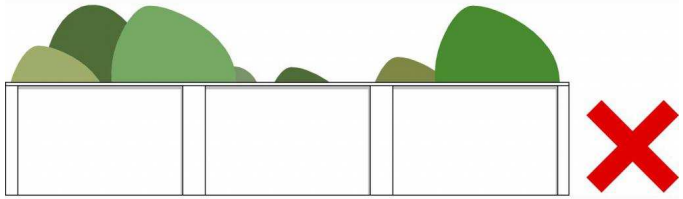

A kerítések átgondolt kialakítása, gondos megtervezése nélkülözhetetlen feladat. Kialakításában, színvilágában illeszkednie kell a mögötte álló épülethez és az őt befogadó utcaképhez.

A hagyományos anyagok mellett ne feledkezzünk el a növényzet alkalmazhatóságáról sem.

RÉSZLETEK

Berekfürdő nem rendelkezik évszázados múlttal. Kialakulásakor nehéz idők jártak, ami az építésre is kihatott. A harmincas évek építészeti elemeivel ma már csak ritkán találkozhatunk.

Ezeknek az elemeknek a megtartása, az új épületekre való átörökítése javasolt.

A településen, több épületen is található téglaburkolat, melynek játékos plasztikája izgalmas megjelenést ad a homlokzatoknak.

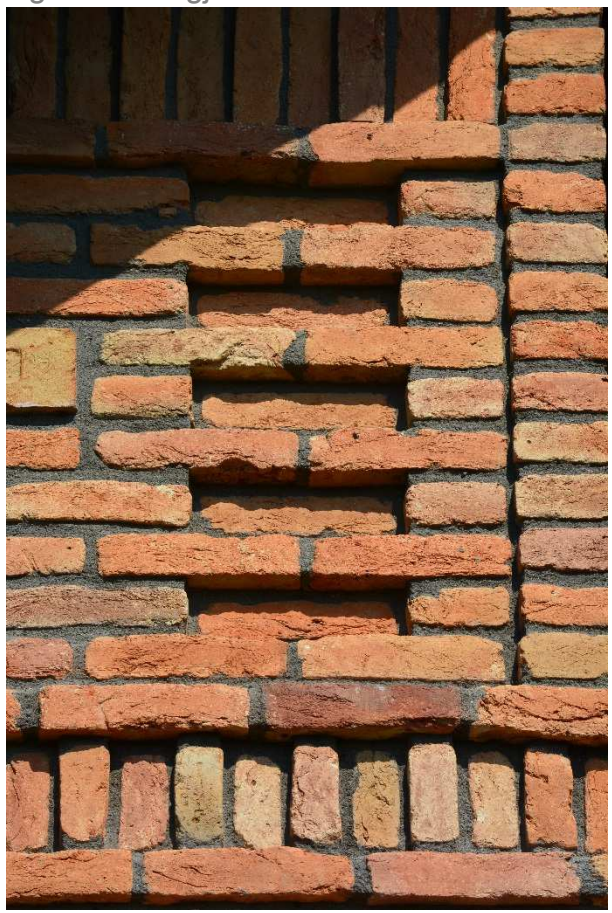

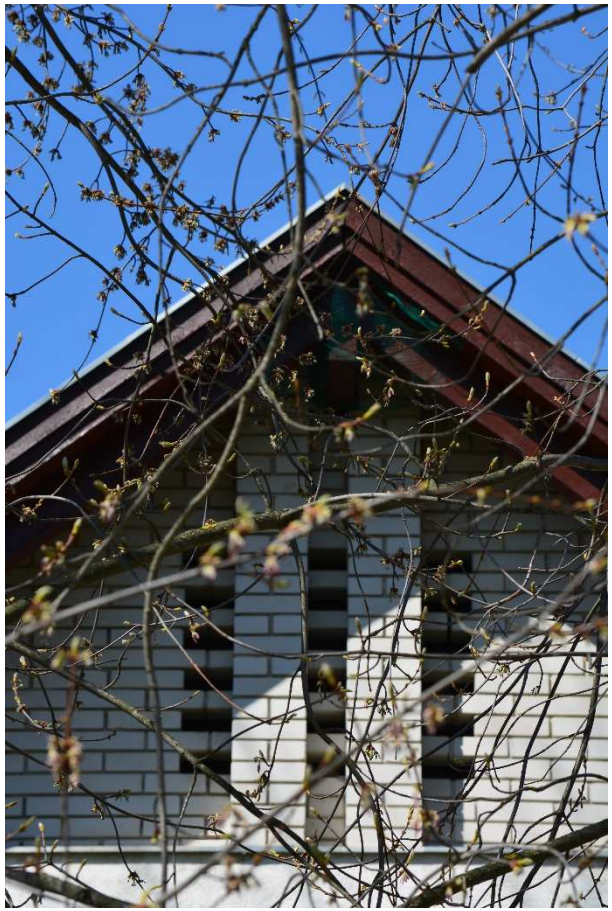

Fotó: Tarjányi Gabriella

KÖZTEREK, KÖZPARKOK

közterületek településképi útmutatója

A települések közterületeinek kialakításának, gondozottságának nagy szerepe van az ott élők, oda látogatók életére, hangulatára. Emellett hű képet fest a településen élőkről, lakóhelyükhöz való viszonyukról, lokálpatriotizmusukról.

Berekfürdő esetében kiemelt szerepe van a közterületek arculatának, hiszen jelentős turistaforgalma meghatározó a település életében.

A település nagy kiterjedésű közterületi zöldfelülettel rendelkezik. A parkok kialakításánál figyelemmel kell lenni azok használatára. Fontos szempont, hogy az itt megforduló látogatókat végigvezesse a területen, lépésről lépésre látnivalóval, érdekességgel szolgáljon, kiemelt helyeken biztosítson pihenésre, nézelődésre lehetőséget.

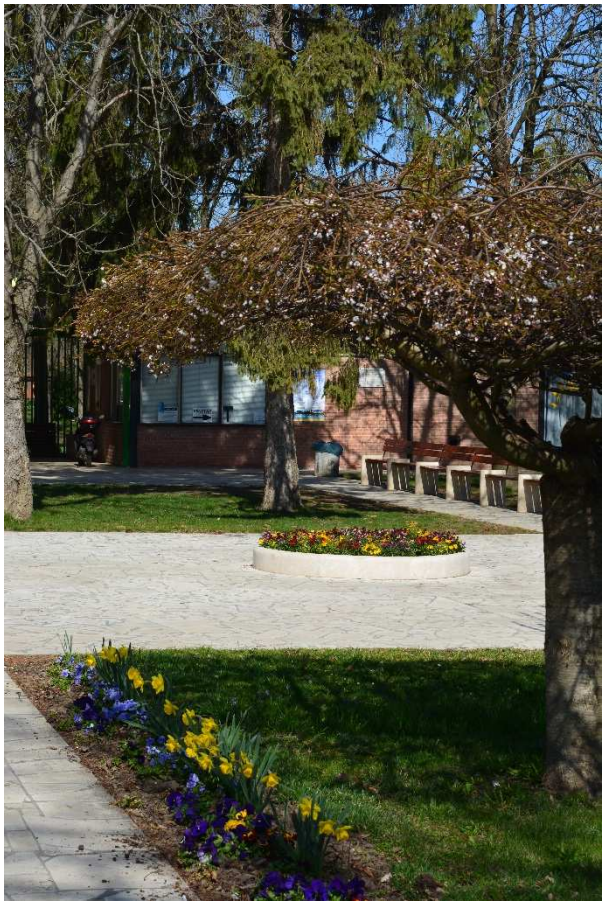

Az utcabútorok esetében törekedni kell az egységes megjelenésre és a gondos karbantartásra.

Berekfürdő központi területén sok, hangulatában egymáshoz illeszkedő műalkotás található.

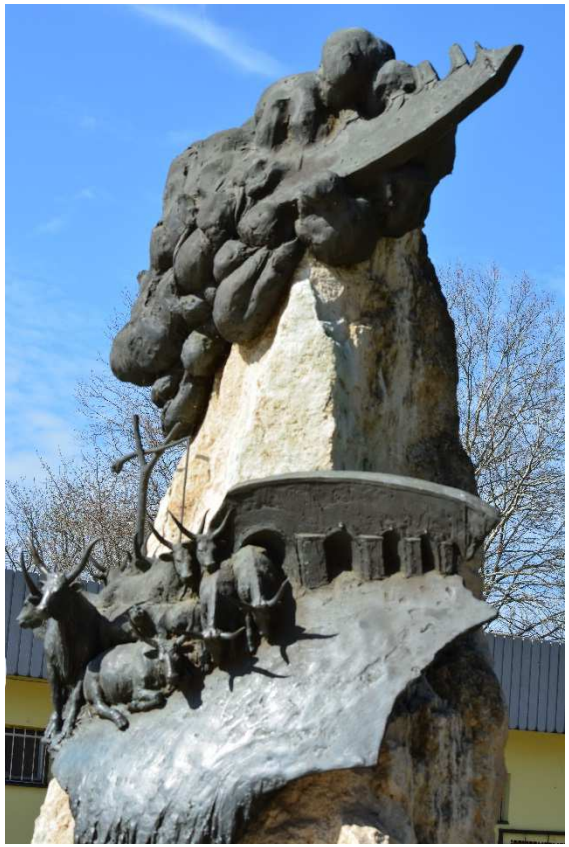

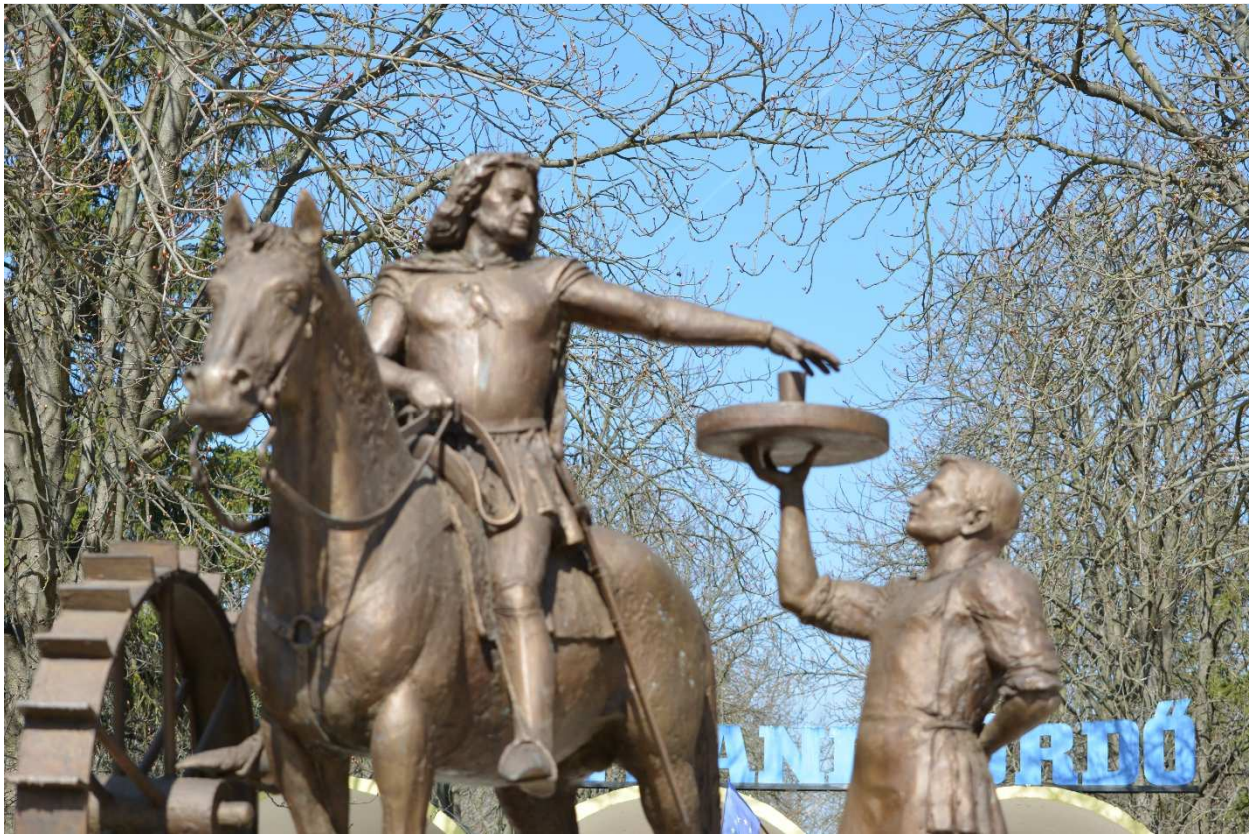

Nagyon fontos szerepe van a közterületek burkolatainak is. Esztétikai megjelenésük mellett funkcionálisan is meg kell felelniük. Fontos, hogy szerkezetük, kialakításuk könnyű mozgási lehetőséget biztosítson az idős, vagy mozgásukban korlátozott embereknek is. Megfelelő műszaki kialakításuk, gondos karbantartásuk nem csak a használatukat segíti, de élettartamukat is megnöveli.

UTCÁK

A település harmonikus megjelenésének fontos eszköze a növényzet. A fák, virágok kiültetése előtt gondosan mérlegelni kell településképi szerepüket is.

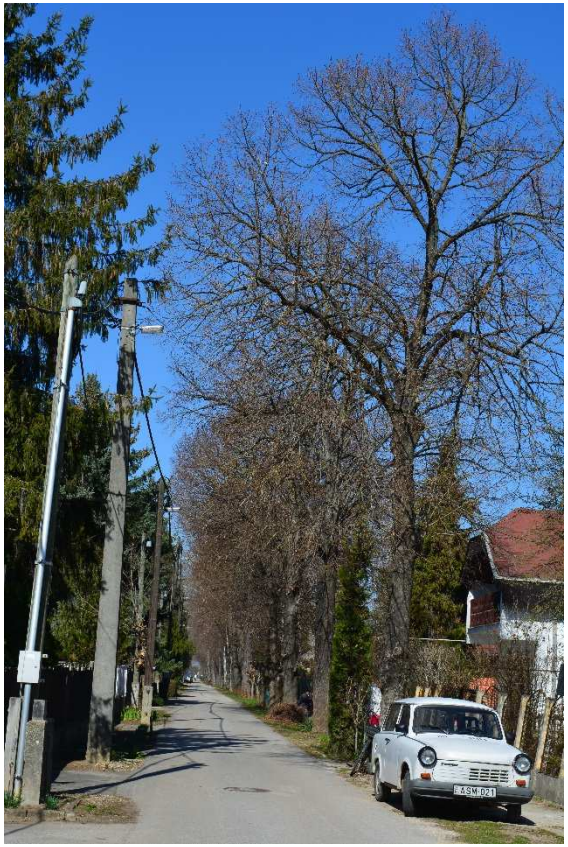

Az okosan elhelyezett, színes virágok, növények elterelhetik a figyelmet az építészetileg megkérdőjelezhető, nem megfelelő pontokról, vagy éppen ellenkezőleg, ráirányíthatják a figyelmet a szépre.
Akárcsak a település központi területén található parkokban, a lakó és üdülőterületek esetében is fontos a növényzet kialakítása. Az egységes fasorok végigvezetik a szemet az utcán, a telkenként különböző fajtájú és méretű fák megakasztják a tekintetet. Javasolt az utcákban egyforma fajtájú fák egy időben való telepítése.

AJÁNLÁSOK / BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Berekfürdő kiterjedt, értékes parkjai mellett bel- és külterületi tavakkal is rendelkezik, melyek meghatározó, bár még nem teljesen kihasznált területei a településnek. Természetközeli állapotuk megtartása, mégis intenzívebb bevonásuk a település életébe a közeljövő fontos feladata.

A tavak melletti stégek kialakításakor a horgászok mellett a csupán pihenni vágyóknak is helyet kell adni.

http://blog21.hu

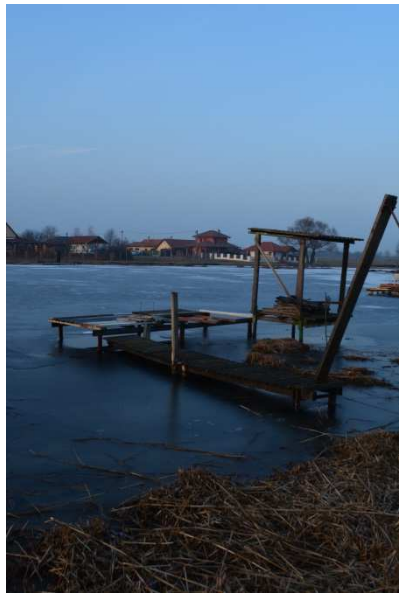

A tavak körüli növénytelepítésnél javasolt az Alföldre jellemző fajok kiválasztása. A sétányok kialakításánál a virágok és árnyat adó fák elhelyezésének megtervezése mellett fontos az arra járók kényelmét szolgáló pavilonok kialakítása is.

http://atermeszetszeretete.network.hu

6.

JÓ PÉLDÁK /ÉPÜLE-TEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés) kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Szöveg: Farkas Renáta

A régmúltban épült, hagyományos épületeink az idő múlásával erkölcsileg és műszakilag is elavulnak. Különösen igaz ez a lakóépületekre, melyek az Alföldön hagyományosan, gyakran alapozás nélkül vályogból épültek. Födéműket fából készítették, tetőhéjazatuk eleinte nád, majd cserép volt. Hiába a törekvés, hogy eredeti állapotukban megőrizzük őket, ha felújított állapotukban nem tudunk funkciót adni nekik. Éppen ezért néhány épület tájházként, múzeumként való megőrzése mellett a legfontosabb feladat a hagyományos épületek legalább részben történő megőrzése, az értékes építészeti részletek átörökítése, a településre jellemző utcakép megmaradásának biztosítása.

Forrás: http://info.szolnok.hu

Forrás: http://szolnok-taban.blogspot.hu

Szolnok Tabán

A régi hagyományos épületek esetében – főleg azokon a helyeken, ahol még több ilyen ház is található az utcában - törekedni kellene a még meglévő épületek, épületrészek megőrzésére. Esetükben a tulajdonosok megváltozott igényei gyakran felvetik a bővítés szándékát. A hagyományos, utcára merőleges gerincű lakóépületek bővítésére többféle, a település karakterét megőrző lehetőség van. Ilyenek pl.:

- keresztszárny hozzáépítése az utcafronti homlokzattól visszahúzva úgy, hogy a bővítés az utcaképet, az épületek ritmusát lehetőleg ne változtassa meg jelentősen,
- hozzáépítés a régi épület részleges bontásával, úgy, hogy az utcafronti épületrész megmaradjon, a bővítés az udvari részen épüljön meg,

- amennyiben az épület szerkezete lehetővé teszi, tetőtér-beépítéssel is bővíthetők az épületek. Ebben az esetben a tetőtéri ablakokat úgy kell kialakítani, hogy a tetőforma jellegében ne változzon.

Új épületek építése, illetve a meglévő épületek átalakítása, bővítése esetén az építészeti karaktert meghatározó elemek átörökítésére kell törekedni. Ezek a következők:

- a hagyományos épület tömegének arányai,
- a hagyományos épület tömegalakítása,
- a hagyományos utcai homlokzatképzés részletei,
- a hagyományos méretű és osztású ablakok,
- a hagyományos anyag és szín használat.

A hagyományos tömegképzés, formakincs átörökítésére több jó példát is találunk.

Forrás: http://epiteszforum.hu

A szolnoki Tabán régi halászházai az idők folyamán műszakilag elavultak, tönkrementek. A terület újjáépítése során a tervezők mind településszerkezeti, mind építészeti szempontból nagy figyelmet fordítottak arra, hogy átörökítsék a Tabán eredeti hangulatát. Ennek érdekében megtartották az utcahálózat szabálytalan, girbe-gurba vonalvezetését. Az épületek bár méreteikben, léptékükben nagyobbak az eredetileg itt állóknál, arányaikban megfelelnek azoknak.

Lakóépület a szolnoki Tabán területén / Álmosdi Árpád, Csendes Monika, Pölös István

Régen

Most

Lakóépület homlokzata a Zagyva felől. Bár az épület teljes mértékben a XXI. század építészeti megjelenését hordozza, múlthoz való kötődése vitathatatlan. Az épület arányai, nyílászáróinak mérete, színhasználata és homlokzati felülete mind a régebben itt lévő halászházak építészeti karakterének átörökítései.

Forrás: http://epiteszforum.hu

A Makovecz Imre által tervezett Mogyoró-hegyi Mócsai-tanya sokkal egyértelműbben idézi a múltat, építi egymás mellé a jelennel, illetve jövővel.

Makovecz Imre / Lendva színház *Forrás: http://www.mma.hu*

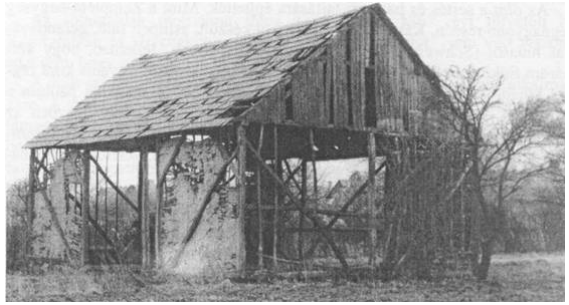

Egy, a régi csűrök hangulatát idéző XXI. századi épület.

Hernád közösségi ház / Balázs Mihály
Forrás: http://epiteszforum.hu

Sajnos az elmúlt évtizedekben több természeti és egyéb katasztrófa is rákényszerített településeket teljes településrészek újjáépítésére. Két olyan példa is van, ahol a tervezők a hagyományos építészeti elemekhez visszanyúlva, a múlt értéket átörökítő beépítést hoztak létre.

Az egyik példa Tákos tiszai árvízben (2001) elpusztult településrészének újjáépítése.

Forrás: http://tudasbazis.sulinet.hu

A másik példa Kolontár vörösiszap-katasztrófa utáni újjáépítése. Turi Attila, Zsigmond László, Jánosi János

Forrás: http://ordoguzo.blogspot.hu

Egy régi csűr hangulatát idéző XXI. századi épület.

Berekfürdő régi épületei között még felfedezhető néhány, a települési lakóterület létrejöttekor épült lakóépület.
Eredeti formában történő megőrzésük, hasznosításuk azért fontos, mert a település rövid története ellenére kevés eredeti formakincsű épületet mondhat magáénak.

A településen több jó példaként szolgáló épület is található. Ezek közös jellemzői az arányos homlokzatok, a megfelelő tömegképzés, színeik, burkolataik egyediségük mellett is illeszkednek az utcaképbe. Nyílászáróik kialakítása, színe, osztása, homlokzatokhoz viszonyított arányai átgondoltak, harmonikusak.

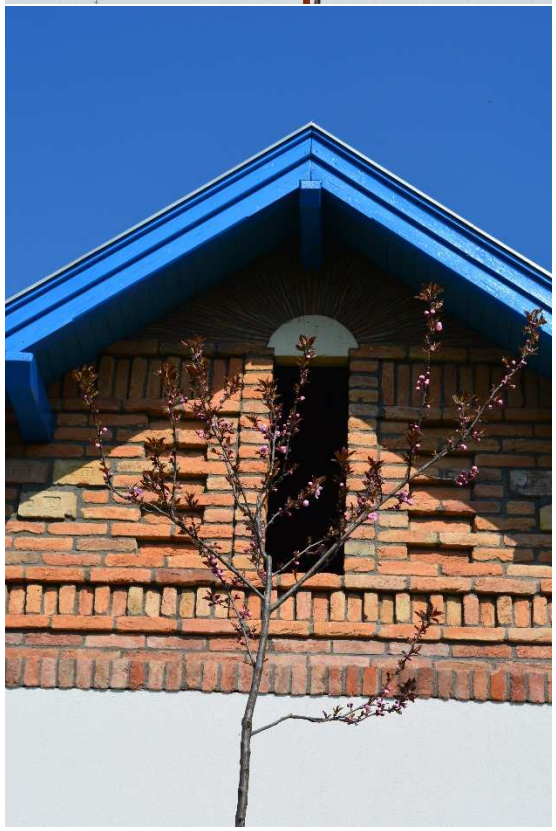

A viszonylag nagy tömegű épületek kellemes megjelenése a tetőforma tagolásával, a homlokzaton alkalmazott anyagok és színek célszerű megválasztásával biztosítható.

A tető mozgalmasságában felfedezhető a település központjában található üdülők tetőkialakítása is.
Az épület nyílászárói arányosak, az ablakok elhelyezésével kialakított ritmus és az ablakok behúzásával létrejövő plasztikai hatás kellemes megjelenést biztosít.

JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Az épületek és a növényzet mellett a reklámhordozók, hirdetőtáblák, cégérek is meghatározó elemei az utca- és településképnek.

Forrás: https://www.orszagalbum.hu

Ezek az elemek lehetnek díszei a településnek, de a meggondolatlanul, igénytelen anyaghasználattal és színvilággal kialakított, rendszertelenül, odafigyelés nélkül elhelyezett berendezések bizony elronthatják a település hangulatát.

Ugyanilyen fontos szerepet játszanak az utcabútorok, az utca- és eligazító táblák, kandeláberek.

Forrás: http://old.minap.hu

Ezeknél a településképet meghatározó elemeknél törekedni kell az egységes kialakításra, akár egyedi tervezésű, akár kereskedelemben kapható berendezések telepítése tervezett.

http://varosszepito.hu

A közterületen elhelyezett hirdetőtáblákat egységesen kell kialakítani, elhelyezésüket tervezetten végezni. A településkép érdekében a magánhirdetéseket is ezeken az egységesen kialakított és tervezetten elhelyezett felületeken célszerű elhelyezni, így elkerülhető a zaklatott, rossz hatású megjelenés.

A közművek esetében törekedni kell azok rejtett, terepszint alatti elhelyezésére. A föld felett elhelyezendő műszaki berendezések eltakarását tervezetten kell megoldani.

Forrás: http://www.oballaert.hu

IMPRESSZUM

BEREKFÜRDŐ KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA
Cím: 5309 Berekfürdő, Berek tér 15.
Tel.: (59) 519-002
E-mail:
polgarmester@berekfurdo.hu

FORRÁS:
Elek György: Berekfürdő története

KÉSZÍTETTE:
Berekfürdő Községi Önkormányzat

SZÖVEG: Farkas Renáta
Fényképek: Tarjányi Gabriella
Farkas Renáta